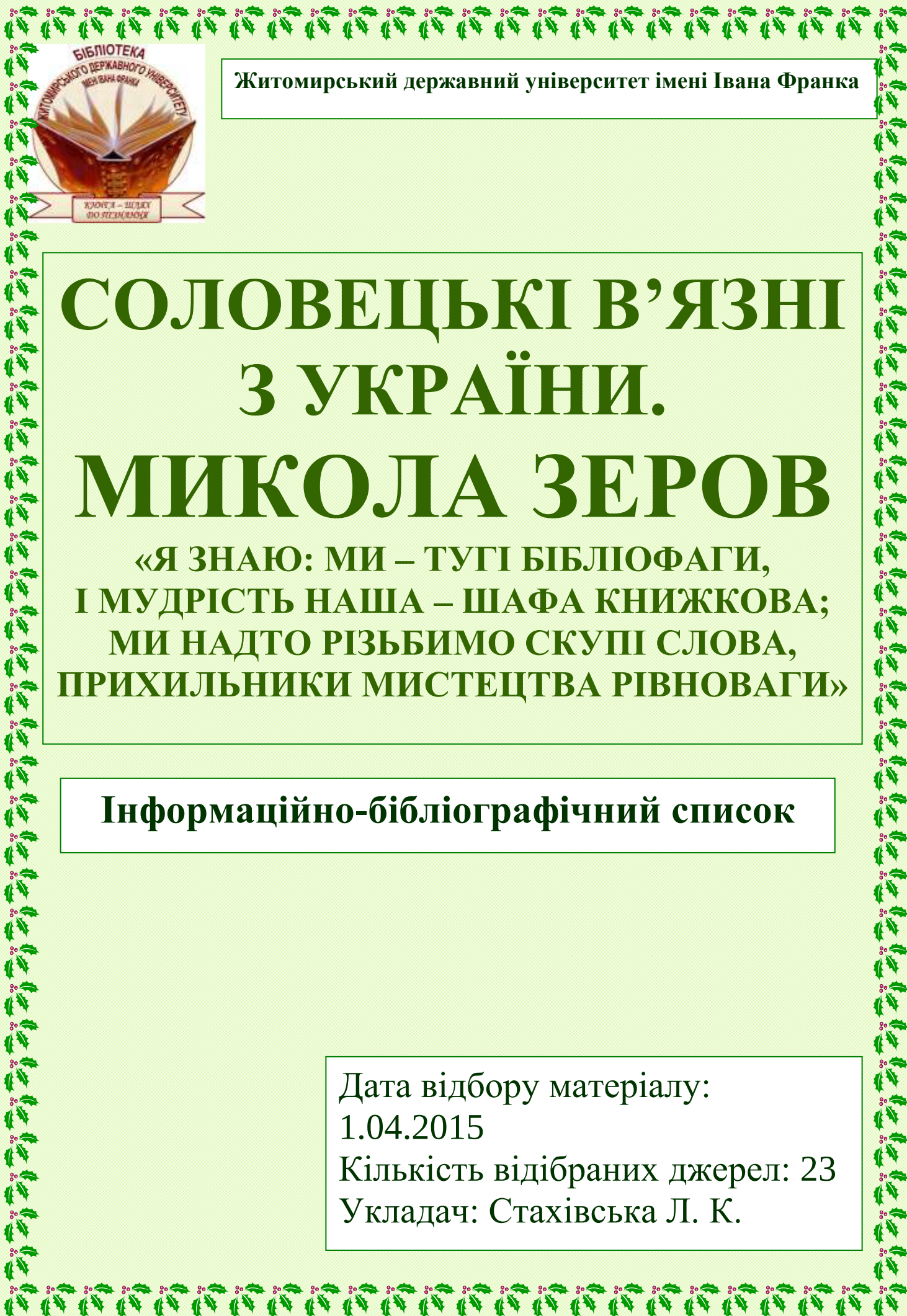

Житомирський державний університет імені Івана Франка

СОЛОВЕЦЬКІ В'ЯЗНІ З УКРАЇНИ.

МИКОЛА ЗЕРОВ

«Я ЗНАЮ: МИ – ТУГІ БІБЛІОФАГИ,
І МУДРІСТЬ НАША – ШАФА КНИЖКОВА;
МИ НАДТО РІЗЬБИМО СКУПІ СЛОВА,
ПРИХИЛЬНИКИ МИСТЕЦТВА РІВНОВАГИ»

Інформаційно-бібліографічний список

Дата відбору матеріалу:

1.04.2015

Кількість відібраних джерел: 23

Укладач: Стахівська Л. К.

Доля Миколи Зерова трагічна. Один з найяскравіших талантів українського пореволюційного письменства, людина франківського взірця, всеосяжний гуманітарій, поет, критик, перекладач, історик і теоретик літератури, педагог, лідер „неокласиків”, натхненник багатьох унікальних видань - на сорок п'ятому році життя, у квітні 1935 року, був заарештований і звинувачений в керівництві терористичною підпільною організацією. Далі Соловки. Судячи з довідок, що видані (одна - його батькам, друга - його дружині), існувало дві дати смерті Зерова - 1937-й і 1941-й рік. Сьогодні на підставі останніх документів можна точно твердити, що Зеров був розстріляний у Соловецькій тюрмі 3 листопада 1937 року.

Обтяте енкаведистською кулею високе й шляхетне життя почалось у містечку Зінькові на Полтавщині. Початкову освіту Зеров здобуває в Зінківській школі та в Охтирській гімназії. З 1903 року вчиться в Київській першій гімназії, яку закінчує 1908 року. Тут, а пізніше на історико-філологічному факультеті Київського університету, майбутній письменник одержує фундаментальні знання античних та європейських мов і літератур, що заважило на формуванні його поетичного дару, а також на виробленні його особливого методу при аналізі й вивченні української художньої писемності. Перші публікації статей Зерова з'являються 1912 року в педагогічному журналі „Світло”, але активна його творчість починається пізніше, коли він очолював бібліографічний журнал „Книгар” (1919-1920pp.) і коли, вигнаний голодом з Києва, працював деякий час учителем історії в Баришівській школі. 1920 року вийшла перша книжка Зерова „Антологія римської поезії”, де вміщені були переклади творів Катулла, Вергілія, Горація, Пропорція, Овідія.

З 1923-го до червня 1934 року Микола Костьович працює викладачем української літератури в Київському університеті, на ті часи перейменованому в Інститут народної освіти.

Феномен Зерова-поета, незважаючи на його класицизм, „книжність”, культурологічну основу, на ілюзорну відірваність від пекучих проблем дійсності 20-х і 30-х років, треба шукати якраз у його зовсім не класицистичнім, щемливо-інтимнім сприйнятті світу та в нещадно правдивій характеристиці, яку він дав сталінській добі.

Поезія Зерова – це насамперед образ його страшної сучасності, образ місткий і узагальнений, і ,як сьогодні нам видно із історичної перспективи, правдивіший за те, що претендувало бути канонічним дзеркалом доби.

І в поезії, і в критичних працях Зеров тримався думки, що українська література своїми вершинними досягненнями належить до світової писемності, що вона може розвиватися тільки за умови активного спілкування з традиціями європейських літературних шкіл і стилів. Для того ,щоб із зерівською об’єктивністю та врівноваженістю оцінити Зерова, нам потрібні ще знання, які відкриються лише тоді, коли вивчена буде у всіх взаємозв’язках сьогодні затемнена ще історія української культури на тлі розвалу царської імперії 1917 року, історія творчої інтелігенції, із середовища якої міг вийти й вийшов універсальний, але розтоптаний, а тому явлений лише на міру таланту геній Миколи Зерова.

1. Башманівський В. І. Інтегроване вивчення давньоукраїнських мотивів у творчості М. Зерова / В. І. Башманівський // Вісник ЖДУ ім. І. Франка. – Вип. 21. – Житомир, 2005. – С. 19-22.

2. Башманівський В. І. Образи античної літератури в сонетах М. Зерова / В. І. Башманівський // Вісник ЖПУ ім. І. Франка. – Вип. 14. – Житомир, 2004. – С. 248-251.

3. Башманівський В. І. Традиції та новизна у сонетах Миколи Зерова / В. І. Башманівський // Вісник ЖПУ ім. І. Франка. – Вип. 16. – Житомир, 2004. – С. 199-201.

4. Вздутьська В. Між горою Фавор і Болотяною Лукрозою. Євангельський текст у поезії Миколи Зерова / Валентина Вздутьська // Слово і час. – 2010. – № 11. – С. 24-35.

5. Гальчук О. Втеча від великих ловів, або Дві смерті Миколи Зерова / Оксана Гальчук // Слово і час. – 2006. – № 4. – С. 19-33.

6. Гординський С. Поезія Миколи Зерова / Святослав Гординський // На переломі епох : літературозн. ст., огляди, есеї, рецензії, спогади, листи / Святослав Гординський. – Львів, 2004. – С. 152-159.

7. Заславський І. Я. Микола Зеров перекладає Пушкіна / [І. Я. Заславський] // Література та культура Полісся. Вип. 22 : із наук. спадщини І. Я. Заславського / [ред. кол. Г. В. Самойленко]. – Ніжин, 2003. – С. 60-68.

8. Зубрицька М. Микола Зеров : проблема діалогу з читачем / Марія Зубрицька // Слово і час. – 1991. – № 9. – С. 54-58.

9. Івашко В. Микола Зеров і літературна дискусія (1925-1928) Василь Івашко // Двадцять років : літературні дискусії, полеміки, літературно-критичні статті. – Київ : Дніпро, 1991. – С. 69-89.

10. Кадеб'янська Н. Микола Зеров – універсальний таланти / Наталія Кадеб'янська // Українська мова й література в сучасній школі. – 2014. – № 9. – С. 74-78.

11. Костюк Г. Микола Зеров / Григорій Костюк // Зустрічі і прощання. Спогади. У 2 кн. Кн. 1. / Григорій Костюк. – Київ : Смолоскип, 2008. – С. 128-150.

12. Кочур Г. Зеров і Словацький : [про пер. М. Зеровим трагедії Ю. Словацького „Мазепа”] / Григорій Кочур // Всесвіт. – 1988. – № 8. – С. 126-127.

13. Лучук О. Переклади Миколи Зерова з англійської / Ольга Лучук // Слово і час. – 1990. – № 10. – С. 89-91.

14. Мовчан Р. Ранній український модернізм крізь погляд М. Зерова / Раїса Мовчан // Укр. мова. в сер. шк., гімназіях, ліцеях. – 2005. – № 7-8. – С. 131-138.

15. Наєнко М. Микола Зеров і питання неокласицизму / Микола Наєнко // Слово і час. – 2008. – № 11. – С. 38-48.

16. Ніколенко О. Овідій української неокласики Микола Зеров : із серії літературознав.-докум. нарисів „Соловецькі в'язні України” / Ольга Ніколенко // Українська мова й література в сер. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 11/12. – С. 106-125.

17. Павличко Д. Безсмертний майстер : [про долю і творчість М. Зерова] / Дмитро Павличко // Твори. В 2-х т. Т. 1. Поезії, переклади / Микола Зеров. – Київ : Дніпро, 1991. – С. 14-20.

18. Панченко В. Микола Зеров : формування української ідентичності / Володимир Панченко // Мандрівець. – 2013. – № 2. – С. 50-57.

19. Почайна І. «На згадку від Зерова...» / Інна Почайна // Київ. – 1992. – № 4. – С. 126-132.

20. Рильський М. Микола Зеров – поет і перекладач / Максим Рильський // Твори. В 2-х т. Т. 1. Поезії, переклади / Микола Зеров. – Київ : Дніпро, 1991. – С. 3-13.

21. Славутич Я. Микола Зеров / Яр Славутич // Дослідження та статті : Розстріляна Муза. Меч і перо. Українська література на Заході / Яр Славутич. – Едмонтон : Славута, 1992. – С. 35-39.

22. Таран Л. Сонет неокласиків Миколи Зерова і Максима Рильського / Людмила Таран // Дивослово. – 1994. – № 1. – С. 9-11.

23. Яворська Л. Пам'ятати про ті страшні часи. „Соловецькі в'язні України. Микола Зеров” / Леся Яворська // Українська мова й література в сучасній школі. – 2012. – № 1. – С. 58.